

Türk Dili ve Edebiyatı Eğitiminde Kadınlar: Akademik Çalışmaların Bibliyometrik Analizi

Büşra YALÇIN ŞENGÜL¹

Makale Bilgisi

Geliş:
18.04.2025

Kabul:
03.09.2025

Yayın:
30.09.2025

Anahtar Kelimeler:

Türk Dili ve
Edebiyatı Eğitimi,
Kadın
Akademisyenler,
Akademik Çalışmalar,
Bibliyometrik Analiz.

Öz

Akademi, tarihsel olarak bilgi üretiminin ve toplumsal gelişmenin merkezi olmuş ve 20. yüzyılda kadınların katılımıyla önemli bir dönüşüm geçirmiştir. Türkiye'de Cumhuriyet dönemiyle birlikte kadınların yükseköğretime erişimi kolaylaşmış ve kadın akademisyenlerin sayısı artış göstermiştir. Bu çalışmada ise Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanındaki kadın akademisyenlerin sayısı, ünvanları, çalıştıkları kurumları, lisansüstü tez danışmanlıkları ve akademik çalışmalarının türlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Veriler, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın (YÖK) internet sitesinden ve üniversitelerin web sayfalarından elde edilmiş olup; 1990-2024 yılları arasındaki dönemi kapsamaktadır. Çalışmada betimsel araştırma modeli kullanılmış ve elde edilen veriler bibliyometrik analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırma bulgularında Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanında görev yapan kadın akademisyenlerin sayısının alandaki (cinsiyet fark etmeksizin) toplam akademisyen sayısına oranının %31,25 olduğu tespit edilmiş; kadın akademisyenlerin çoğunluğunun profesör ünvanına sahip olduğu ve tamamının devlet üniversitelerinde görev yaptığı belirlenmiştir. Ayrıca profesör ünvanına sahip olan kadın akademisyenlerin lisansüstü tez danışmanlıklarında ve akademik yayın sayılarında da sayıca üstün oldukları görülmüştür. Sonuç olarak, kadın akademisyenlerin temsil gücünü ve akademik katkılarını artırmaya yönelik politikaların geliştirilmesi gerekliliği vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, cinsiyet temelli eşitsizliklerin azaltılması ve kadınların akademik kariyerlerinin desteklenmesi, alandaki üretkenliğe olumlu katkılar sağlayacaktır. Çalışma, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanında kadın akademisyenlerin durumu hakkında genel bir çerçeve sunarak, eşitlikçi akademik ortamların teşviki açısından önemli bir farkındalık yaratmayı hedeflemektedir.

Women in Turkish Language and Literature Education: Bibliometric Analysis of Academic Studies

Article Info

Received:
18.04.2025

Accepted:
03.09.2025

Online:
30.09.2025

Keywords:

Turkish Language and
Literature Education,
Women Academics,
Academic Studies,
Bibliometric Analysis.

Abstract

Historically, academia has been the center of knowledge production and social development, and in the 20th century, it underwent a significant transformation with the participation of women. In Turkey, with the advent of the Republican era, women's access to higher education became easier, and the number of female academics increased. This study aims to determine the number of female academics in the field of Turkish Language and Literature Education, their titles, the institutions they work at, their postgraduate thesis supervisions, and the types of their academic work. The data was obtained from the website of the Council of Higher Education (YÖK) and the websites of universities, covering the period between 1990 and 2024. A descriptive research model was used in the study, and the data obtained was analyzed using bibliometric analysis techniques. The research findings revealed that the number of female academics working in the field of Turkish Language and Literature Education accounted for 31.25% of the total number of academics in the field (regardless of gender). It was determined that the majority of female academics held the title of professor and that all of them worked at state universities. In addition, it was observed that female academics with the title of professor were superior in terms of the number of postgraduate thesis supervisions and academic publications. As a result, the need to develop policies to increase the representation and academic contributions of female academics is emphasized. In this context, reducing gender-based inequalities and supporting women's academic careers will contribute positively to productivity in the field. The study aims to create important awareness in terms of promoting egalitarian academic environments by providing a general framework on the status of female academics in the field of Turkish Language and Literature Education.

¹ Sorumlu yazar, Araştırma Görevlisi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Türkiye, ORCID: 0000-0003-3180-4215, busra.yalcin@hotmail.com

Bu makaleden alıntı yapmak için/ To cite this article:

Yalçın Şengül, B. (2025). Türk dili ve edebiyatı eğitiminde kadınlar: Akademik çalışmaların bibliyometrik analizi. *Elektronik Dil ve Eğitim Dergisi*, 6(1), 1-12. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17219665>

Giriş

Tarih boyunca bilgi üretimi ve toplumsal gelişmenin merkezi olarak kabul edilen akademi, özellikle Antik Yunan'dan itibaren saygın bir kurum olarak yerini almıştır. 20. yüzyıla gelindiğinde ise kadınların akademik hayata katılımıyla birlikte bu kurumda önemli bir dönüşüm yaşanmıştır (Esen, 2023). Türkiye'de Cumhuriyetin ilanı ile başlayan modernleşme sürecinde, kadınların yükseköğretime erişimi önemli bir dönüşümün göstergesi olmuştur. Neusel (1996) tarafından da vurgulandığı üzere, Türkiye'de erkek egemen bir yükseköğretim geleneği bulunmadığı için kadınların akademiye katılımı önündeki engeller diğer ülkelere kıyasla daha az olmuştur. Acar (1996) ise Cumhuriyetin ilk yıllarında üniversitelerin çağdaşlaşma ideallerini gerçekleştirme ve giderek artan nitelikli iş gücü ihtiyacını karşılama amacıyla kadınlara kapılarını açtığını belirtmektedir.

Kadınların eğitim alanına ve bilimsel anlamda üretime katılımı, uzun mücadeleler sonucunda gerçekleşmiştir. Şentürk (2015) çeşitli ülkelerde kadınların üniversitelerde bilim insanı olarak yer edinme süreçlerinin kademeli olarak ilerlediğini aktarmıştır. İlk olarak derslere izleyici olarak katılan kadınlar, daha sonra belirli bölümlere öğrenci olarak kabul edilmiş ve nihayetinde tüm bölümlerde eğitim hakkı elde etmiştir. Bu süreçte bazı ülkelerde karma eğitim modeli benimsenirken, bazılarında ise kadın ve erkekler ayrı eğitim görmüştür. Günümüzde dahi üniversite düzeyinde karma eğitime izin verilmediği veya kadınların belirli bölümlere kabul edildiği ülkeler bulunmaktadır. Kadınların üniversitelerde akademisyen olarak çalışabilmeleri ise, öğrenci olarak kabul edilmelerinden sonra gerçekleşebilmiştir. Bu mücadeleler, ülkelerin resmî ideolojileriyle bazen çatışmış, bazen de desteklenmiştir.

Türkiye'de kadınların akademik hayata katılımı, Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte başlayan bir süreç olmakla beraber Mustafa Kemal Atatürk'ün kadınlara vermiş olduğu değer ve eğitim konusundaki ısrarı sayesinde, kadınların üniversitelere erişimi kolaylaştırılmıştır. 1933 yılında yapılan üniversite reformuyla kadınlara her bölüme kayıt yaptırabilme hakkı tanınması sayesinde cumhuriyetin ilk yıllarında kadın akademisyen sayısı hızla artış göstermiştir (Özkanlı, 2007). Narmansoy (2010)'a göre, Türkiye'de kadınların akademik hayattaki yükselişi, Atatürk'ün bilime ve kadınlara verdiği önemin bir sonucudur (akt. Akyol ve Tanrısevdi, 2018). Erken Cumhuriyet döneminde siyasi iktidar Osmanlı'daki cinsiyetler arası ayrımın aksine, kadın ile erkek birlikteliğine ve eşitliğine vurgu yaparak kendisini önceki rejimden farklılaştırmıştır (Yıldız, 2018). Bu yaklaşım, kadınların üniversitelere girebilmesinde ve görünürlüklerinin artmasında etkili olmuştur (Şentürk, 2015).

Bildirici (2003) ilk kadın akademisyenin Yüksek İktisat ve Ticaret Okulu'nda göreve başlamasıyla beraber 1934-1935 döneminde kadın akademisyen sayısının 93'e yükseldiğini aktarmıştır (akt. Şentürk, 2015). İlk kadın akademisyenlerin 1932-1933 akademik yılında İstanbul ve Ankara'daki üniversitelerde görev almaya başlamasıyla birlikte bu dönemde, eğitim alanının genişlemesiyle birlikte kadın akademisyenlerin sayısı da artmıştır. 1950'ler ile 1970'ler arasında üniversite sayısının sekize çıkmasıyla kadın akademisyenlerin sayısı, kadın öğrencilere göre sayıca üstün bir hale gelmiştir (Yenilmez, 2016).

20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren, kadınların eğitim ve bilim alanındaki hakları için verilen mücadelelerde önemli kazanımlar görülmeye başlanmıştır. Uluslararası alanda kadınların eşit haklarını güvence altına alma yolunda 1979'da kabul edilen Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi kritik bir dönüm noktasıdır. Türkiye de bu sözleşmeyi 1985 yılında onaylayan ülkeler arasında yer almaktadır (İrey, 2011). Son yıllarda yapılan çalışmalar ise yükseköğretimde kadınların hem öğrenci hem de akademisyen olarak sayılarında önemli bir artış olduğunu göstermektedir. Özellikle gelişmiş ülkelerde bu durum daha belirgin olmakla birlikte,

dünya genelinde kadınların akademik hayata katılımı giderek artmaktadır (akt. Abdullah ve Ullah, 2022). Bu durum, kadınların bilgi üretim süreçlerine daha aktif katılımını sağlamış ve akademik dünyanın daha çeşitli bir hale gelmesine katkıda bulunmuştur (Akyol ve Tanrısevdi, 2018).

Türkiye'de üniversitelerin sayısındaki artış, kadınların yükseköğretime erişimini kolaylaştıran önemli bir faktör haline gelerek eğitimde cinsiyet eşitliğini desteklemiştir (Adak, 2018). Acker (1992), cinsiyetler arasındaki eşitsizliğin üstesinden gelmenin; kadınların bilinçli, kişilikli, yaratıcı ve üretici bireyler olarak topluma katılmalarına bağlı olduğunu ifade etmektedir. Demiray (2013) ise tüm bunları sağlayacak en önemli aracın eğitim olduğunu vurgulamaktadır (akt. Başarır ve Sarı, 2015).

Kaplan vd. (2020) eğitimde fırsat eşitliğini, kaynaklara ve olanaklara erişimde eşitlik olarak tanımlamıştır. Yani, bireyler yeteneklerini ayrımcılığa uğramadan geliştirme ve eğitim hizmetlerinden eşit şekilde yararlanma hakkına sahip olmalıdır. Bununla birlikte ülkelerin gelişmesinde üniversitelerin ve nitelikli akademik personelin önemine dikkat çekerken, aslında eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasının ve kadınların akademiye daha fazla yer almasının, toplumsal gelişme için de kritik olduğunu ifade etmiştir.

Kadınların akademik alandaki varlığı, toplumsal cinsiyet rollerine dair kalıplaşmış düşüncelerin kırılmasına ve kadınların daha eşit haklara sahip olmasına katkı sağlamıştır. Ayrıca, farklı bakış açıları ve deneyimleri ile bilimsel araştırmalara yeni perspektifler katmıştır. Bu durum, toplumun farklı sorunlarına daha kapsamlı çözümler üretilmesine olanak tanımaktadır. Eğitimli ve nitelikli kadınların artmasının ise toplumun her alanında olumlu sonuçlar doğuracağına inanılmakla beraber kadınların ekonomik hayata katılımlarının sağlanması, siyasi hayatta daha aktif rol almalarının sağlanması ve cinsiyetler arası eşitliğin sağlanması konusundaki farkındalığın arttığı düşünülmektedir.

Kadınların akademik hayattaki yükselişine, toplumsal cinsiyet eşitliğinin güçlenmesine ve kadınlar tarafından gerçekleştirilen akademik üretimin artmasına dikkat çekilmek istenen bu çalışmada Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanındaki kadın akademisyenlerin akademik çalışmaları ele alınmaktadır. İlgili literatür incelendiğinde kadın akademisyenlerin yaşadığı zorluklar, engeller, cinsiyet eşitsizliği ve kadınlara yapılan mobbing gibi konuların ele alındığı görülmüştür. Yıldırım Şahin (2020), kadın akademisyenler üzerinde araştırma yaparak kadın akademisyenlerin akademik ve idari görevlerde cinsiyetlerinden dolayı ayrımcılığa uğradıklarını, mobbing ve tacize maruz kaldıklarını ve toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda yeterli desteği göremediklerini ortaya koymuştur. Kadın akademisyenlerin karşılaştığı zorlukların, akademik özgürlüklerini ve üniversitedeki konumlarını olumsuz etkilediği ve bu durumun üniversitelerin akademik ve bilimsel işleyişine zarar verdiği vurgulanmıştır. Demirtaş ve Yeşilyurt Gündüz (2020) toplumsal cinsiyet eşitsizliğini ele alarak kadın akademisyenlerin akademik yükselmelerinin ve yönetim kademelerinde yer almalarının kamu üniversitelerine kıyasla vakıf üniversitelerinde daha sınırlı olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca kadın akademisyenlerin akademik ortamlarda ve kariyer olanaklarında deneyimledikleri eşitsizlikler vurgulanarak bu durumun nedenleri ve olası çözümleri ele alınmıştır. Türkiye'deki akademik ortamda toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için bireysel, kurumsal ve toplumsal düzeyde çeşitli önlemler alınması gerektiği savunulmuştur.

Akademiye cinsiyet eşitsizliğinin incelendiği çalışmalardan bir diğeri ise Altınoluk (2018) ve Halifeoğlu (2020) tarafından ele alınmıştır. Altınoluk (2018), kadın akademisyenlerin akademik yaşamlarında karşılaştıkları cinsiyetçi söylem ve uygulamaları, annelik ve evlilik rollerinin yarattığı baskıları ve akademik ilerleme süreçlerindeki eşitsizlikleri ortaya koymuş; Halifeoğlu (2020) ise kadın akademisyenlerin karşılaştığı toplumsal cinsiyet eşitsizliğini ve ayrımcılığı Bourdieu'nun habitus kavramı çerçevesinde ele alarak üniversitelerin cinsiyetlendirilmiş kurumsal

bir habitusa sahip olduğunu ve bu habitusun kadın akademisyenlerin akademik ilerleme ve yönetim kademelerinde yeterince temsil edilmemesine yol açtığını savunmuştur. Bununla birlikte üniversitelerde cinsiyetler arası eşitliğin sağlanması ve kadın akademisyenlerin potansiyellerini tam olarak gerçekleştirebilmeleri için yapısal ve kültürel değişimlerin gerekliliği vurgulanmıştır.

Akademide kadın akademisyenlerin karşılaştığı zorluklara dikkat çekilerek sistematik engellere ve ayrımcılıklara değinildiği görülmektedir. Karakuş (2016), kadın akademisyenlerin akademik ilerleme ve yönetim kademelerinde yeterince temsil edilmemesini "delik boru" metaforu ile açıklamıştır. Kadınların iş-yaşam dengesini sağlamada önemli engellerle karşılaştıklarını ve bu durumun akademik performanslarını, kariyer gelişimlerini ve yaşam kalitelerini olumsuz etkilemesi durumu ise Altıok Gürel (2018) tarafından ortaya konulmuştur. Yılmaz ve Özdemir (2012) tarafından yapılan bir diğer çalışmada ise kadın akademisyenlerin araştırma ve eğitim tesislerindeki yetersizlik, fon eksikliği, araştırma sonuçlarının uygulamaya aktarılmasındaki zorluklar ve cinsiyetçi yaklaşımlar gibi sorunlarla karşılaştıkları ortaya konulmuştur. Çakır ve Arslan (2018) tarafından ise kadın akademisyenlerin akademik ilerleme süreçlerinde cinsiyetlerine dayalı bir fırsat eşitsizliği yaşamadıklarını, ancak evlilik ve çocuk sahibi olmanın akademik ilerlemelerini olumsuz etkilediğini belirttiğini ifade etmiştir. Çalışmada ayrıca, çift kariyerli eşlerin akademik hayatta daha hızlı yükseldiği ve kadın akademisyenlerin iş-aile-özel yaşam alanlarını dengelemede zorluklar yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Kadın akademisyenlerin akademide yaşadığı mobbing ise Şart vd. (2018) tarafından incelenmiş ve iş yerinde mobbinge uğrayan kadınların duygusal olarak daha fazla tükendikleri, kişisel başarı algılarının azaldığı ve çevrelerine karşı daha duyarsızlaştıkları sonucuna ulaşılmıştır. İncelenen çalışmalar, Türkiye'deki kadın akademisyenlerin akademik yaşamlarında çeşitli zorluklarla karşılaştıklarını göstermektedir. Bu zorluklar arasında cinsiyet ayrımcılığı, mobbing, taciz, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, akademik ilerlemede engeller, iş-yaşam dengesi sorunları ve mesleki tükenmişlik yer almaktadır. Kadın akademisyenlerin karşılaştığı bu sorunların, akademik özgürlüklerini, üniversitedeki konumlarını, akademik performanslarını ve yaşam kalitelerini olumsuz etkilediği görülmektedir. Ayrıca, bu durumun üniversitelerin akademik ve bilimsel işleyişine de zarar verdiği vurgulanmaktadır. İncelenen çalışmalar, Türkiye akademisinde toplumsal cinsiyet eşitliğinin tesisi ve kadın akademisyenlerin potansiyellerine ulaşması için bireysel, kurumsal ve toplumsal adımların atılması gerektiğini belirtmektedir. Bu adımların arasında, üniversitelerde toplumsal cinsiyet eşitliği politikalarının geliştirilmesi ve uygulanması, kadın akademisyenlerin akademik ilerleme ve yönetim kademelerinde daha fazla temsil edilmelerinin sağlanması, mobbing ve tacize karşı etkili mekanizmaların oluşturulması, iş-yaşam dengesi politikalarının desteklenmesi ve kadın akademisyenlerin karşılaştığı sorunlar konusunda farkındalık yaratılması yer alabilir.

İlgili literatür incelenerek Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanındaki kadın akademisyenlerin akademik çalışmalarının incelendiği bir araştırmanın ele alınmadığı tespit edilmiştir. Çalışma, akademik alanda yeni bir bakış açısı sağlamak, cinsiyet eşitliğini sağlamak, eğitim alanında farkındalık yaratmak, kadın akademisyenlerin akademik hayattaki önemine dikkat çekmek ve gelecekte yapılacak araştırmalar için bir temel oluşturmak adına önemlidir. Toplumdaki ve çalışma hayatındaki yerini kazanmak için oldukça zor bir mücadele veren kadınların akademik hayattaki çalışmalarının incelenmesi hem kadınların akademide yerini tespit etmek için hem de toplumdaki cinsiyet eşitliğinin sağlanması için büyük bir önem taşımaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanındaki kadın akademisyenlerin sayısının, ünvanlarının, çalıştıkları kurumların, lisansüstü tez danışmanlıklarının ve akademik

alışmalarının türlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, çalışmada aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır:

1. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanındaki kadın akademisyen sayısı ne düzeydedir?
2. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanındaki kadın akademisyenlerin görev aldığı niversite türlerine göre dağılımı ne düzeydedir?
3. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanındaki kadın akademisyenlerin lisansüstü tez danışmanlıklarına göre dağılımı ne düzeydedir?
4. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanındaki kadın akademisyenlerin çalışmalarının tür ve sayısı ne düzeydedir?

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu alışma, akademik çalışmaların incelenmesi amacıyla yürütülen betimsel bir araştırmadır. Betimsel araştırma yöntemi bir olguyu, olayı veya durumu olduğu gibi tanımlamayı ve betimlemeyi amaçlar (Christensen vd., 2015). Bu çalışmada da Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanındaki kadın akademisyenlerin yapmış olduğu akademik çalışmaların mevcut durumu, nicel ve nitel veriler kullanılarak betimlenmeye çalışılmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışmada veri toplamak amacıyla doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırmacının yazılı veya görsel materyalleri inceleyerek verilerin toplandığı bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır (Karataş, 2015).

Çalışmada incelenen veriler, akademisyenlerin sayısı, ünvanları, çalıştıkları kurum türleri, lisansüstü tez danışmanlıkları ve akademik çalışmalarının türleri gibi önemli değişkenleri içermektedir. Bu verilerin elde edilmesi aşamasında ise çalışmada incelenen dokümanlar şunlardır:

- Kadın akademisyenlerin demografik bilgileri
- Akademik yayınları
- Üniversitelerin veri tabanlarında yer alan bilgiler
- Akademik Veri Yönetim Sistemindeki veriler

Bu doğrultuda Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanındaki kadın akademisyenler ile ilgili bibliyometrik verilere 26-27 Aralık 2024 tarihleri arasında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YK) internet sitesi ve üniversitelerin web sayfaları aracılığıyla ulaşılarak veri toplama süreci gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada, incelenen veri tabanları doğrultusunda kadın akademisyenlerin yayın türleri ve sayıları açık bir biçimde ortaya konmuştur. Ancak bazı yayın bilgilerinin veri tabanına işlenmemiş olabileceği göz önünde bulundurularak veri tabanında yer almayan yayın ve çalışmalara bu araştırmada yer verilmemiştir.

Çalışmada veriler bibliyometrik analiz tekniğiyle incelenmiştir. Bibliyometrik analiz, araştırma literatüründeki eğilimlerin ve kalıpların ortaya çıkarılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bu yöntem; atıflar, ortak yazarlık, yayın sıklığı ve daha fazlası gibi yayınlanmış araştırmanın çeşitli yönlerinin nicel değerlendirmesini içerir (Alkış Kkyadın vd., 2023).

Çalışmadan elde edilen sayısal veriler doğrultusunda verilerin frekans ve yüzde dağılımları hesaplanarak, elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur. Bu analizler, kadın

akademisyenlerin ünvanlarına, sayılarına, çalıştıkları kurum türlerine ve yayın türleri doğrultusunda yapılmıştır.

Bulgular

1. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Alanındaki Kadın Akademisyenlerin Sayısı

Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanındaki kadın akademisyenlerin sayısı bağlamında ulaşılan bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

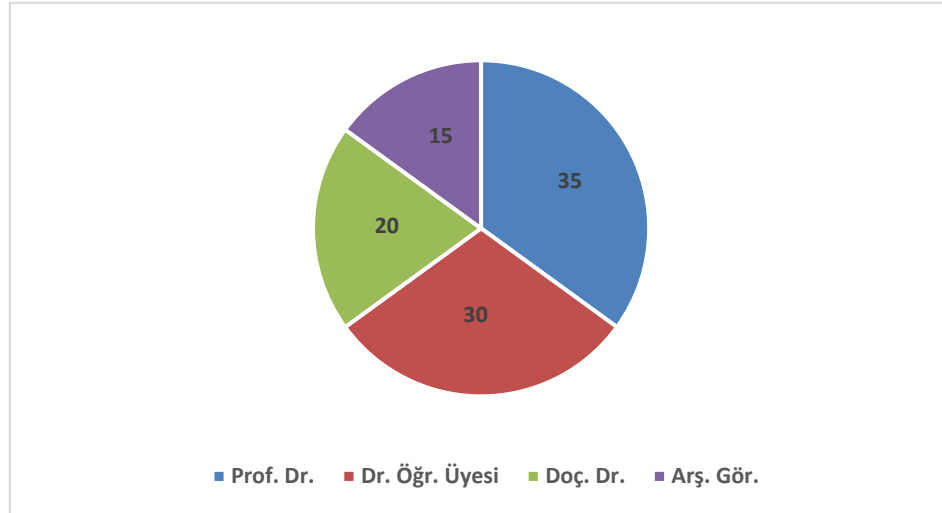
Tablo 1. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Alanındaki Kadın ve Erkek Akademisyenlerin Sayısı

Akademisyenlerin Ünvanı	Kadın		Erkek	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Profesör	7	24.14	22	75.86
Doçent Doktor	4	25.00	12	75.00
Doktor Öğretim Üyesi	6	50.00	6	50.00
Öğretim Görevlisi	-	-	-	-
Araştırma Görevlisi	3	42.86	4	57.14
Toplam	20	31.25	44	68.75

Tablo1’de, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanındaki akademisyenlerin sayısına ve cinsiyet bazında dağılımına yer verilmiştir. Bu alandaki kadın ve erkek akademisyen sayısı toplamda 64 olmakla beraber kadın akademisyenlerin sayısı 20 (%31,25) iken erkek akademisyenlerin sayısı ise 44 (%68,75) olarak belirlenmiştir. Alandaki kadın akademisyenler içerisinde 7’si (%24,14) profesör, 4’ü (%25,00) doçent, 6’sı (%50,00) doktor öğretim üyesi ve 3’ü ise (%42,86) araştırma görevlisi olarak belirtilmiştir. Alanda görev alan öğretim görevlisi ise bulunmamaktadır.

2. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Alanındaki Kadın Akademisyenlerin Ünvanlarına Göre Dağılımı

Aşağıda, kadın akademisyenlerin ünvanlarına göre sayısal dağılımlarını ve yüzdelik oranlarını gösteren bir grafiğe yer verilmiş ve şekilde yer alan veriler, alanda çalışan kadın akademisyenlerin toplam sayısı üzerinden elde edilmiştir:

Şekil 1. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Alanında Kadın Akademisyenlerin Ünvan Dağılımını Gösteren Yüzdelik Grafiği

Şekil 1'e göre, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanındaki kadın akademisyenlerin 7'si (%35) profesör, 4'ü (%20) doçent, 6'sı (%30) doktor öğretim üyesi ve 3'ü (%15) araştırma görevlisi olarak belirtilmiştir. Bu dağılım içerisinde en yüksek oranın (%35) profesör kadrosunda olduğu görülmekle beraber ünvan düzeyinin aşağı doğru seyretmesiyle beraber bu oranların da azaldığı görülmektedir.

3. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Alanındaki Kadın Akademisyenlerin Çalıştığı Üniversite Türleri

Kadın akademisyenlerin görev aldıkları üniversite türü, devlet ve vakıf üniversiteleri bağlamında incelenmiştir. Aşağıda, alanındaki kadın akademisyenlerin çalıştıkları üniversite türünün dağılımını gösteren bir tabloya yer verilmiştir:

Tablo 2. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Alanında Kadın Akademisyenlerin Görev Aldığı Üniversite Türlerine Göre Dağılımı

Ünvan	Devlet Üniversitesi		Vakıf Üniversitesi	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Profesör	7	35	-	-
Doçent Doktor	4	20	-	-
Doktor Öğretim Üyesi	6	30	-	-
Öğretim Görevlisi	-	-	-	-
Araştırma Görevlisi	3	15	-	-
Toplam	20	100	-	-

Tablo 2 incelendiğinde, 20 kadın akademisyenin tamamının (%100) devlet üniversitesinde çalışmakta olduğu görülmektedir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda ise vakıf üniversitelerinde Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği bölümünün bulunmadığı görülmektedir. Yükseköğretim Kurulunun 2024 yılı verilerine göre Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliğinin bulunduğu devlet üniversiteleri; Atatürk Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Dicle Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi olarak tespit edilmiştir.

4. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Alanındaki Kadın Akademisyenlerin Lisansüstü Tez Danışmanlıkları

Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanındaki kadın akademisyenlerin ünvanları ile yönetmiş olduğu tez sayısı aşağıda sunulmuştur:

Tablo 3. Türk Dili ve Edebiyatı Alanında Kadın Akademisyenlerin Ünvanları ile Danışmanlık Yaptığı Tez Sayıları

Ünvan	Yüksek Lisans Tezi		Doktora Tezi	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Profesör	41	71.93	8	80
Doçent Doktor	1	1.75	-	-
Doktor Öğretim Üyesi	15	26.32	2	20
Öğretim Görevlisi	-	-	-	-
Araştırma Görevlisi	-	-	-	-
Toplam	57	85.07	10	14.93

Kadın akademisyenlerin tez danışmanlığı rollerine bakıldığında, profesör ünvanına sahip olan akademisyenlerin 41 (%71,93) yüksek lisans tezi ve 8 (%80) doktora tezi yönettiği görülmektedir. Bu durum ise alanda en çok tez danışmanlığı yapanların ünvanının profesör olduğunu göstermektedir. Doktor öğretim üyelerinin ise 15 (%26,32) yüksek lisans tezi ve 2 (%20) doktora tezi yönettiği görülse de bu durum profesörlere kıyasla daha düşüktür. Doçent doktor ünvanına sahip kadın akademisyenlerin sadece 1 (%1,75) yüksek lisans tez danışmanlığı yaptığı görülmektedir. Toplamda ise tez danışmanlığı yapılan tüm tezler içerisinde %85.07 oranında yüksek lisans tezi danışmanlığı yapıldığı, %14,93 oranında ise doktora tezi danışmanlığı yapıldığı görülmektedir. Öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi ünvanlarına sahip olan akademisyenlerin ise tez danışmanlığı yapmamış olduğu görülmektedir.

5. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Alanındaki Kadın Akademisyenlerin Akademik Çalışmalarının Türleri

Akademik alanda bilim insanlarının üretkenliği, bilgi üretimi ve bilimsel ilerlemenin temelini oluşturur. Üretken yazarlık, akademisyenlerin araştırma sonuçlarını ve fikirlerini yayınlar aracılığıyla paylaşarak alanlarına katkıda bulunmalarını sağlar.

Aşağıdaki tabloda kadın akademisyenlerin üretken yazarlık durumlarına, yayımladıkları kitap ve kitap bölümüne, makale ve bildirilerine yer verilmiştir.

Tablo 4. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Alanında Kadın Akademisyenlerin Ünvanları ile Yayın Sayıları

Ünvan	Makale	Bildiri	Kitap ve Kitap Bölümü	Proje
Profesör	146	177	164	6
Doçent Doktor	77	42	73	-
Doktor Öğretim Üyesi	64	52	66	6
Öğretim Görevlisi	-	-	-	-
Araştırma Görevlisi	5	13	3	-
Toplam	292	284	303	12

Tablo 4'te yer alan veriler incelendiğinde, en fazla bilimsel yayının profesör ünvanına sahip olan akademisyenler tarafından yapıldığı görülmektedir. Profesörler toplam 146 makale, 177 bildiri, 164 kitap ve kitap bölümü ile 6 proje yayımlamışlardır. Doçent ünvanına sahip akademisyenler ise 77 makale, 42 bildiri ve 73 kitap ve kitap bölümü yayımlamakla beraber projeleri bulunmamaktadır. Doktor Öğretim Üyeleri ise 64 makale, 52 bildiri, 66 kitap ve kitap bölümü ile 6 proje yayımlamışlardır. Araştırma görevlisi ünvanına sahip akademisyenler 5 makale, 13 bildiri ve 3 kitap ve kitap bölümü yayımlamışlardır.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Ele alınan çalışmada, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanındaki kadın akademisyenlerin akademik çalışmalarının incelenmesi amaçlanmıştır. Elde edilen bulgular, alanın demografik yapısı, ünvan düzeyi, görev alınan kurum türü, akademisyenlerin üretken yazarlık durumları ve lisansüstü tez danışmanlığı rolleri hakkında önemli bilgiler sunmaktadır.

Çalışmanın ilk aşamasında, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanında görev yapan kadın akademisyenlerin sayısı ve ünvan dağılımları incelenmiştir. Bulgular, bu alandaki kadın akademisyenlerin erkek akademisyen sayısından daha düşük olduğunu göstermektedir. Bu durum,

Karakuş'un (2016) "delik boru" metaforuyla açıkladığı akademik kariyer sürecinde kadınların çeşitli nedenlerle akademiden ayrılma eğiliminde olduğu görüşüyle örtüşmektedir. Erkek akademisyenlerin sayı bakımından kadın akademisyenlerden iki kat daha fazla olması ise alandaki cinsiyet eşitsizliğini net bir biçimde göstermekle beraber bu durum Altınoluk'un (2018), kadın akademisyenlerin akademik yaşamlarında karşılaştıkları cinsiyetçi söylem ve uygulamaların akademide kadın temsiliyetini azalttığı görüşünü destekler niteliktedir.

Kadın akademisyenlerin oranı sadece doktor öğretim üyesi kadrosunda %50'ye ulaşmakla beraber üst düzey ünvanlarda temsil oranının daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Elde edilen veriler, alanda cinsiyet eşitsizliğinin olduğunu ve kadın akademisyenlerin sayıca azınlıkta olduğunu ortaya koymaktadır. Kadın akademisyenlerin ünvan dağılımlarına bakıldığında ise, en yüksek oranın Profesör kadrosunda olduğu görülmektedir. Bu bulgu, kadın akademisyenlerin akademik yükselme süreçlerinde başarılı olduklarını göstermekle birlikte, doçent ve doktor öğretim üyesi kadrolarındaki sayının düşük olması nedeniyle Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanında daha fazla kadın akademisyenin olması gerektiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca kadın akademisyenler içerisinde profesör ünvanına sahip olanların sayıca fazla olması kadın akademisyenlerin akademik kariyerlerinde başarılı olduğunu göstermekle beraber, Altıok Gürel (2018) tarafından vurgulanan kadın akademisyenlerin karşılaştığı engeller nedeniyle kariyer gelişiminin olumsuz etkilenmesi görüşüyle çelişmektedir. Ancak bu çalışma kadın akademisyenlerin akademide maruz kaldığı sosyal sorunlar açısından değil; kadınların akademideki sayısı, ünvan durumu, çalıştıkları kurum ve yayın türleri ve sayıları açısından incelendiği için yapılan çıkarım yeterli olmayabilir.

Çalışmanın ikinci aşamasında, kadın akademisyenlerin çalıştıkları kurum türleri incelenmiştir. Bulgular, tüm kadın akademisyenlerin devlet üniversitelerinde görev yaptığını göstermektedir. Bu durum, vakıf üniversitelerinde Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanında öğretim elemanı bulunmadığını ve dolayısıyla bu alanda vakıf üniversitelerinde çalışan kadın akademisyenlerin olmadığını göstermektedir. Elde edilen veriler, vakıf üniversitelerinde kadın akademisyenlerin istihdam edilme oranının düşük olduğunu gösteren Demirtaş ve Yeşilyurt Gündüz'ün (2020) bulgularıyla paralellik göstermektedir. Bu durumun nedenleri arasında vakıf üniversitelerindeki işe alım ve terfi süreçlerinin genellikle daha az şeffaf olması, akademik kadro istihdamında cinsiyet temelli önyargıların etkili olması ve kadın akademisyenlerin ailevi yükümlülükler nedeniyle daha az tercih edilmesi gibi faktörler yer almaktadır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanına daha fazla yatırım yapılması ve kadın akademisyenlerin istihdamının artırılması gerektiği ön plana çıkmaktadır.

Çalışmanın üçüncü aşamasında, kadın akademisyenlerin lisansüstü tez danışmanlığı rolleri incelenmiştir. Bulgular, profesör ünvanına sahip kadın akademisyenlerin daha fazla tez yönetmiş olduğunu göstermiştir. Bu durum, profesörlerin en aktif tez danışmanları olduğunu göstermektedir. Doktor öğretim üyeleri de tez danışmanlığı yapmaktadır, ancak bu oran profesörlere kıyasla daha düşüktür. Doçent ünvanına sahip kadın akademisyenlerin tez danışmanlığı yapma oranının ise oldukça düşük olduğu görülmektedir. Çakır ve Arslan'ın (2018) bulgularına göre, kadın akademisyenler ailevi nedenlerle akademik üretkenliklerinde kesintiler yaşayabilmektedir. Bu bağlamda, kadın akademisyenlerin yayın yapmalarını destekleyici politikaların geliştirilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Ayrıca doçentlerin yayın sayısının düzeyinin az olma sebebinin verilerin sisteme eksik girilmesinden veya hiç girilmemiş olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Akademik veri tabanlarında eksikliklerin olması, gerçek durumu tam olarak yansıtmayan istatistiklerin ortaya çıkmasına neden olabilmektedir.

Çalışmanın son aşamasında, kadın akademisyenlerin akademik yayın türleri ve sayıları incelenmiş; bulgular, akademik ünvan yükseldikçe yayın sayısının da arttığını göstermiştir.

Özellikle profesör ünvanına sahip kadın akademisyenlerin makale, bildiri, kitap ve projelerde diğer ünvan gruplarına kıyasla daha yüksek üretkenlik gösterdiği saptanmıştır. Bu durum, kıdemle yanı sıra araştırma deneyimi ve kurumsal desteklerle de ilişkili olabilir. Ancak yalnızca kıdemle açıklanamayacak bu farklılıkların ardında, yapısal eşitsizlikler de bulunmaktadır. Altınoluk (2018), kadınların akademik yaşamda karşılaştıkları cinsiyetçi tutumların üretkenliklerini sınırladığını vurgularken; Halifeoğlu (2020), üniversitelerin toplumsal cinsiyete dayalı kurumsal yapılarının kadın akademisyenlerin ilerlemesini zorlaştırdığını belirtmektedir. Benzer biçimde, Çakır ve Arslan (2018) evlilik ve anneliğin kadın akademisyenler için akademik süreçleri sekteye uğrattığını ortaya koymuştur. Karakuş'un (2016) "delik boru" metaforu ise, kadınların akademik süreçlerden sistematik biçimde dışlandığını simgelemektedir. Bununla birlikte, çalışmada kullanılan veri tabanlarının sınırlılıkları da dikkate alınmalıdır. Yayın bilgilerinin eksik girilmiş olabileceği, verilerin gerçek durumu tam olarak yansıtmayabileceği ifade edilmiştir. Bu bağlamda ise Yılmaz ve Özdemir'in (2012) vurguladığı gibi, kadın akademisyenlerin araştırma altyapısına erişimde yaşadığı sorunlar da üretkenlik farklarında etkili olabilir.

Tüm bu bulgular, kadın akademisyenlerin yayın faaliyetlerini destekleyecek politikaların geliştirilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Özellikle orta kariyer düzeyindeki kadınlar için akademik yük dağılımında eşitlik, araştırma fonlarına erişim ve iş-yaşam dengesi gibi yapısal desteklerin sağlanması önem arz etmektedir (Altıok Gürel, 2018). Ayrıca, akademik yükselme kriterlerinde yalnızca yayın sayısının değil, yayınların niteliği ve etkisinin de değerlendirilmesi önerilmektedir. Tüm bu sonuçlardan hareketle, kadın akademisyenlerin akademik hayatta daha fazla yer almalarını desteklemek, akademik üretkenliklerini artırmak ve akademik yükselme süreçlerinde karşılaştıkları engelleri ortadan kaldırmak için hem kurumsal hem de toplumsal düzeyde çeşitli önlemler alınması gerekmektedir. Eğitim politikalarının toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyecek şekilde yeniden düzenlenmesi, akademik fırsat eşitliğinin sağlanması ve akademide kadınların sayısını ve etkinliğini artırmaya yönelik mekanizmaların geliştirilmesi, akademik dünyada daha adil ve dengeli bir yapı oluşturulmasına katkı sağlayacaktır. Çalışmanın bulguları alanda cinsiyet eşitsizliğinin azaltılması, kadın akademisyenlerin akademik yükselmelerinin desteklenmesi ve üretken yazarlıklarının artırılması için politikalar geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Gelecekte yapılacak çalışmaların, kadın akademisyenlerin deneyimlerine odaklanan niteliksel verileri de içermesi ve alanda daha kapsamlı bir görünüm elde edilmesini sağlaması beklenmektedir.

Ele alınan çalışmadan hareketle ise şu önerilere yer verilebilir:

1. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Ana Bilim Dalına yönelik istihdam olanakları artırılmalıdır. Bu alana özgü akademik kadroların güçlendirilmesi ve vakıf üniversitelerinde söz konusu ana bilim dalına yer verilmesi, istihdam olanaklarını genişletecek ve dil ile edebiyat eğitimine nitelikli katkılar sağlayacaktır.
2. Üniversitelerde cinsiyet eşitliğini destekleyen politikalar oluşturularak kadın akademisyenlerin akademik yükselmelerini ve yönetsel pozisyonlarda daha fazla yer almalarını teşvik edecek düzenlemeler yapılmalıdır.
3. Çalışmada kadın akademisyenlerin tamamının devlet üniversitelerinde görev yaptığı tespit edildiği için vakıf üniversitelerinde kadın akademisyen istihdamı artırılmalı ve kadınların akademide ve vakıf üniversitelerinde daha fazla yer alması için teşvik edici politikalar geliştirilmelidir.

4. Çalışmada doktor öğretim üyeleri ve doçentlerin tez danışmanlığı yapma oranlarının düşük olması dikkat çekicidir. Bu durum akademisyenlerin yayın sayıları ve danışmanlık rollerinin tam olarak sisteme yansıtılmamış olabileceğini göstermektedir. Kadın akademisyenlerin akademik faaliyetlerini daha doğru ve eksiksiz bir şekilde değerlendirebilmek için üniversitelerde veri kayıt süreçleri iyileştirilmeli ve güncellenmiş veri setleri oluşturulmalıdır.

Kaynakça

- Abdullah, F. ve Ullah, H. (2022). Lived experiences of women academicians in higher education institutions of Azad Jammu and Kashmir. *South Asian Studies*, 37(2), 323-340.
- Acar, F. (1996). Türkiye’de kadın akademisyenler: Tarihsel evrim ve bugünkü durum. H. Coşkun (Ed.), *Akademik yaşamda kadın* (s. 75–102). Türk-Alman Kültür İşleri Kurulu Yayın Dizisi No. 9.
- Acker, J. (1992). Gender and organizations. In: *Handbook of the sociology of gender* (pp. 177–194). Springer. https://doi.org/10.1007/0-387-36218-5_9
- Adak, N. (2018). Akademide kadınlar: Yükseköğrenime giriş ve kariyerde ilerleme. *Akdeniz Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Dergisi*, 1(1), 23-38.
- Akyol, B. ve Tanrısevdi, F. (2018). Academicians in Turkey: An evaluation of current status of academic staff in higher education. *Higher Education Studies*, 8(4), 129-138. <https://doi.org/10.5539/hes.v8n4p129>
- Alkış Küçükaydın, M., Ulum, H., ve Ulum, Ö. G. (2023). Eğitimde kavram haritalama çalışmalarının bibliyometrik analizi. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 12, 1198-1215. <https://doi.org/10.51531/korkutataturkiyat.1342969>
- Altınoluk, D. (2018). Kadın olmak mı, akademisyen olmak mı?: İşte bütün mesele bu. *Fe Dergi: Feminist Eleştiri*, 10(1), 58-66. https://doi.org/10.1501/Fe0001_00000000196.
- Altıok Gürel, P. (2018). İş-yaşam dengesini sağlayan faktörlerin kadın akademisyenler için belirlenmesi: Lojistik regresyon analizi. *İstanbul Üniversitesi Kadın Araştırmaları Dergisi*, 1, 31-44.
- Başarır, F. ve Sarı, M. (2015). Kadın akademisyenlerin "kadın akademisyen olma" ya ilişkin algılarının metaforlar yoluyla incelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 5(1), 41-51. <https://doi.org/10.5961/jhes.2015.108>
- Christensen, L. B., Johnson, R. B., & Turner, L. A. (2015). *Research methods, design, and analysis* (12. bs.). Pearson Education Limited.
- Çakır, İ. ve Arslan, R. (2018). Türkiye'deki üniversitelerde kadın akademisyenlerin karşılaştıkları sorunlar ve Bartın Üniversitesi'nde çalışan kadın akademisyenler üzerine bir araştırma. *Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 9(18), 265-280.
- Demirtaş, B. ve Yeşilyurt Gündüz, Z. (2020). Türkiye'de uluslararası ilişkiler disiplininde kadın akademisyen olmak: Cam tavanlar ve fildişi bodrumlar. *Alternatif Politika*, 12(1), 228-259.
- Esen, D. (2023). Bilim insanı olarak akademide kadın: Türkiye İngiltere karşılaştırması. *İş Hayatında Kadın Çalışanlar* (s. 151-177), Eğitim Yayınevi.
- Halifeoğlu, M. (2020). Akademik hayat ve toplumsal cinsiyet: Kadın akademisyenler. *Uluslararası Medeniyet Çalışmaları Dergisi*, 5(2), 167-181.
- İrey, Ç. (2011). *Türkiye üniversitelerinde kadın emek gücü*, Selçuk Üniversitesi kadın akademisyenler üzerine bir araştırma. (Tez no. 294551) [Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya]. Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Kaplan, K., Tuncer, N. ve Bilici, A. (2020). Cinsiyetin akademik yaşama etkisi. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(24), 41-65. <https://doi.org/10.33692/avrasyad.831606>
- Karakuş, H. (2016). Delik boru: Türkiye'deki akademisyen kadınlar üzerine bir analiz. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 53, 533-556. <https://doi.org/10.9761/JASSS3635>
- Karataş, Z. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi I*, (1), 62-80.
- Neusel, A. (1996). Kadınların bilimsel kariyerini belirleyici bir faktör olarak yükseköğretim sistemi: Türkiye ve Almanya arasında bir karşılaştırma. H. Coşkun (Ed.), *Akademik yaşamda kadın* (s. 37-54). Türk-Alman Kültür İşleri Kurulu Yayın Dizisi No. 9.
- Özkanlı, Ö. (2007). The situation of academic women in Turkey. *Eğitim ve Bilim*, 32(144), 59.
- Şart, G., Sezgin, F. H., ve Demir, N. (2018). Mobbingin mesleki tükenmişlik algısı üzerine etkileri: kadın akademisyenler örneği. *Beykoz Akademi Dergisi*, 6(1), 118-135. <https://doi.org/10.14514/BYK.m.21478082.2018.6/1.118-135>
- Şentürk, B. (2015). Çokuz ama yokuz: Türkiye'deki akademisyen kadınlar üzerine bir analiz. *Vira Verita E-Dergi*, 2, 1-22.
- Yenilmez, M. İ. (2016). Women in academia in Turkey: Challenges and opportunities. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 14(28), 289-311.
- Yıldırım Şahin, E. (2020). Bir taşra hikayesi daha: Taşra üniversitesinde kadın akademisyen olmak. *Çalışma ve Toplum*, 1(64), 229-268.
- Yıldız, S. (2018). Türkiye'de kadın akademisyen olmak. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 8(1), 29-40. <https://doi.org/10.5961/jhes.2018.245>
- Yılmaz, E. ve Özdemir, G. (2012). Türkiye'de kadın akademisyen ve araştırmacıların karşılaştıkları sorunlar ve tarıma bakış açıları. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 9(2), 50-56.
- Yükseköğretim Kurulu (2024). Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Programı Bulunan Tüm Üniversiteler. 30.12.2024 tarihinde <https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans-bolum.php?b=10212> adresinden elde edilmiştir.

Benzerlik Taraması	Turnitin aracılığıyla yapıldı.
Etik Beyan	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
Etik Kurul Kararı	Etik Kurul kararından muaftır.
Mali Destek	Çalışma için herhangi bir kurum ve projeden mali destek alınmamıştır.
Çıkar Çatışması	Çalışmada kişiler ve kurumlar arası çıkar çatışması bulunmamaktadır.
Veri kullanılabilirliği	Bu çalışmanın bulgularını destekleyen ek veriler, ilgili yazardan talep edilmesi halinde sağlanabilir.
Yazar Katkısı	Makale tek yazarlıdır.
Katılımcı Rızası	Katılımcı yoktur.
Telif Hakları & Lisans	Dergi, dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptir ve çalışmaları Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License altında yayımlanmaktadır.